

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/12/2024
Identifikačné číslo spisu: 2116221549
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2116221549.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. Q., narodeného X. K. XXXX, K. G., D. Č.. XXX, t. č. ÚVTOS Leopoldov, proti žalovaným 1/ C.. I. W., narodenému XX. D. XXXX, B. D., B. D. XXX, 2/ C.. B. I., narodenej XX. S. XXXX, D., A. E. Č.. XX, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s. r. o, Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 36 864 455, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/57/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. júna 2023 č. k. 9Co/5/223-155, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. septembra 2022 č. k. 2C/57/2017-108 zamietol žalobu žalobcu, a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že chýbala podmienka existencie neoprávneného zásahu spôsobilého zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, neboli splnené predpoklady, aby súd žalobcovi mohol poskytnúť ochranu v zmysle ustanovenia § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, a preto jeho žalobu zamietol ako i jeho návrhy na vykonanie dôkazov. Nespokojnosť žalobcu s rozhodnutím v jeho trestnej veci a dôvodmi, ktoré viedli k jeho odsúdeniu, nie je postačujúcim základom pre konštatovanie neoprávneného zásahu žalovaných 1/ a 2/ ako súdnych lekárov ustanovených v predmetnom konaní, do jeho práv. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a žalovaným 1/ a 2/ ako plne úspešným vo veci ich priznal v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 29. júna 2023 č. k. 9Co/5/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd k námietkam, že v predmetnom prípade rozhodovala nezákonná sudkyňa, uviedol, že podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní,

možno mať dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Podľa § 52 ods. 1, 2 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti, v ktorej musí byť uvedené proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca sa námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť, pričom na podanie, ktoré nespĺňa uvedené náležitosti, súd neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá a ustanovenia o odstraňovaní väd sa nepoužijú. Podľa § 53 ods. 1 CSP námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do 7 dní, od kedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení ako aj z toho, že žalobca vo svojich námietkach zaujatosti proti sudcom krajského súdu neuviedol, kedy sa o dôvode ich vylúčenia dozvedel, a preto nebolo možné posúdiť, či ich uplatnil v zákonom stanovenej lehote 7 dní, od kedy sa tak malo stať, pričom dôvody, pre ktoré malo k vylúčeniu dôjsť predstavujú len jeho ničím nepodložené domnienky, ktoré ním predložené dôkazy nepotvrdzujú, a preto odvolací súd k jeho vznesenej námietke zaujatosti neprihliadal. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobcu, či už v prvoinštančnom alebo odvolacom konaní, krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane nároku žalovaných na náhradu trov konania proti žalobcovi, vzhľadom na ich plný úspech vo veci.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“ alebo „žalobca“) dovolanie nemajúce náležitosti.

3.1. Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu vyjadrili a navrhli, aby dovolací súd dovolanie v zmysle § 447 písm. c) resp. § 447 písm. e) CSP odmietol a priznal žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne väd dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie väd podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020)

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Žalobca bol súdom prvej inštancie o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci v zmysle § 160 ods. 2 CSP riadne poučený v uznesení Okresného súdu Žilina z 9. októbra 2023 č.k 2C/57/2017-181, v ktorom súd vyzýval žalobcu, aby si zvolil pre dovolacie konanie advokáta a doručil súdu plnomocenstvo oprávňujúce advokáta na jeho zastupovanie pred dovolacím konaním. Centrum právnej pomoci rozhodnutím KaZA-111717/18511/2023-129304/2023 (nadobudlo právoplatnosť dňa 30. októbra 2023) nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia podmienky zrejmej bezúspešnosti sporu v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal požadované právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP) a k podanému dovolaniu spísanému samotným dovolateľom, doručenému 19. septembra 2023 Okresnému súdu Žilina nepriložil žiadne plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.

10. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

11. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.